

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 11/2020)

София, 18 март 2020 г.

Съдържание

1	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци	4
2	Цени	4
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 9 – 15 март 2020 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 18 хил. тона пшеница и 25 хил. тона ечемик. Общият експорт на пшеница през порта от началото на текущия пазарен сезон до момента изостава с 5,1% на годишна база, докато при ечемика и рапицата е налице ръст от съответно над три пъти и половина и 7,3%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.07.2018 – 15.03.2019	01.07.2019 – 15.03.2020	Изменение
пшеница	1 252 690	1 188 753	-5,1%
ечемик	25 682	90 942	254,1%
рапица	120 053	128 793	7,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – декември 2019 г. извън страната са реализирани 3 547,1 хил. тона пшеница, 210,9 хил. тона ечемик и 365,8 хил. тона рапица. И при трите основни есенни култури на този етап се регистрира по-голям обем на износа спрямо аналогичния период на 2018 г.: пшеница – с 27,2%, ечемик – с 44,8% и рапица – с 12,4%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През изминалата седмица през Пристанище Варна не са преминавали товари с царевица и слънчоглед за износ. Общо за периода от началото на м. септември 2019 г. досега, експортът на царевица през порта е с 5,2% под миналогодишния, а този на слънчоглед с 40,5%.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 15.03.2019	03.09.2019 – 15.03.2020	Изменение
царевица	421 001	399 173	-5,2%
слънчоглед	108 118	64 285	-40,5%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Към 15 март 2020 г. не е регистриран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през периода септември – декември 2019 г. износът на царевица бележи ръст от 56,8% на годишна база, до 1 026,4 хил. тона. Изнесеното количество слънчоглед също нараства, макар и по-умерено - с 9,1%, до 286 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на месец юли 2019 г. до момента не е осъществяван внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през първата половина на пазарната 2019/20 година в страната са внесени 41,8 хил. тона пшеница, 1,5 хил. тона ечемик и 15,6 хил. тона рапица. Макар и при трите култури да е налице чувствително увеличение на вноса в процентно изражение (съответно с 19,4%, близо четири пъти и с 45,4%), доставените количества остават малки.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

За първите четири месеца от началото на 2019/20 година е реализиран внос на едва 3,3 хил. тона царевица – с 9,8% по-малко спрямо аналогичния период на миналия сезон. Същевременно, доставките на слънчоглед нарастват над два пъти, възлизайки на 467,3 хил. тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през 2019 г. в страната са внесени 271,5 хил. тона пресни зеленчуци и 359 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 4% по-малко и с 6,1% повече спрямо 2018 г.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през 2018 - 2019 г., тона

Поток	Продукти	2018 г.	2019 г.	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	282 769	271 533	-4,0%
	пресни плодове	338 366	358 960	6,1%
Износ	пресни зеленчуци	56 189	46 064	-18,0%
	пресни плодове	61 697	54 507	-11,7%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2019 г.), обработени от МЗХГ

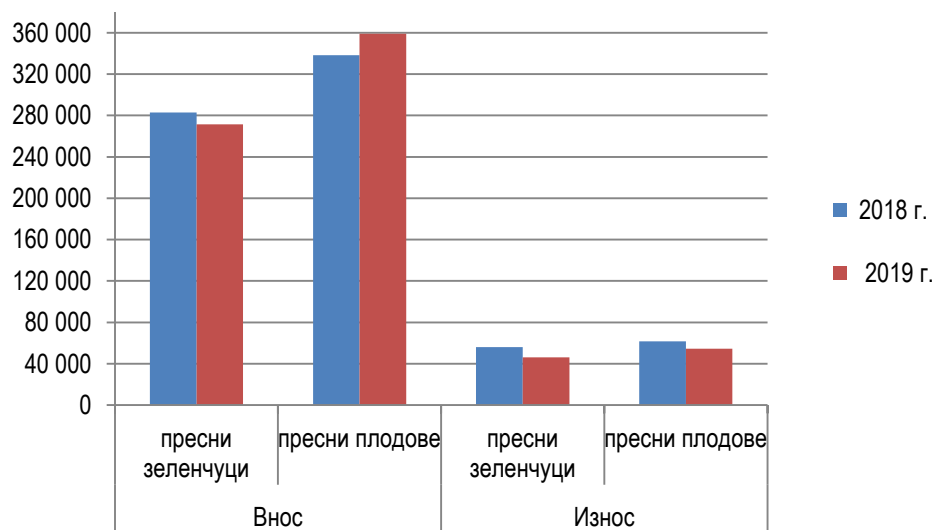
Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Лекото намаление на общия внос на пресни зеленчуци се дължи основно на по-малкото доставки на краставици и корнишони – с 4,9 хил. тона (16,7%), домати – с 4,6 хил. тона (5,2%), зеле – с 2,4 хил. тона (21,8%) и пиперки – с 2,3 хил. тона (7,2%). Понижение се регистрира и при импорта на картофи, моркови, гъби и чесън - с между 0,6% и 63,9%, най-значително при чесъна. Същевременно, вносът на лук и шалот нараства с около 4 хил. тона или 13,1%.

Около половината от общия внос на пресни плодове през 2019 г. се формира от доставките на цитрусови плодове и банани (общо 181,7 хил. тона), които намаляват с 1,7% спрямо предходната година. Голям дял (около 19%) заема и вносът на ябълки, достигаш 68 хил. тона. Сред останалите плодове, внасяни в по-големи количества, нарастване се отчита при доставките на киви, пъпеши, ягоди и череши (в границите от 10,1% до 68,6%), а намаление – при тези на праскови, круши и грозде (с между 1,6% и 25,3%).

През 2019 г. износьт на пресни зеленчуци е в размер на 46,1 хил. тона - с 18% по-малко спрямо 2018 г. С около 12% е намалял и износьт на пресни плодове, до 54,5 хил. тона.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

Общият експорт на пресни зеленчуци се свива основно вследствие на спад на реализираните извън страната количества сладка царевица – с около 6,2 хил. тона (93,4%) и бобови зеленчуци – с 3,6 хил. тона (22,4%). По-малко са и изнесените количества картофи, домати, тикви и патладжан – с между 6,4% и 17,9%. Същевременно, износьт на краставици и корнишони, зеле, пиперки, гъби, моркови и лук бележи ръст от 6,7% до 79% (най-сериозен при лука).

Намалението на износа на пресни плодове спрямо предходната 2018 г. се дължи основно на отчетения по-малък реекспорт на цитрусови плодове – с над 15%. От произведените в страната продукти, понижение на износа се регистрира при черупковите

плодове, ябълките, прасковите, кайсиите и гроздето – с между 13,3% и 75,2%, а увеличение – при този на вишни, ягоди, череша и малини – от 24,7% до над два пъти (при малините).

2 Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Пазарът на зърнени и маслодайни култури в страната остава спокоен, без сериозни ценови отклонения. Към 11 март 2020 г. средните изкупни цени на слънчогледа, пшеницата и царевицата са в рамките на 0,3% - 1,2% по-ниски на седмична база, а цената на ечемика остава без промяна.

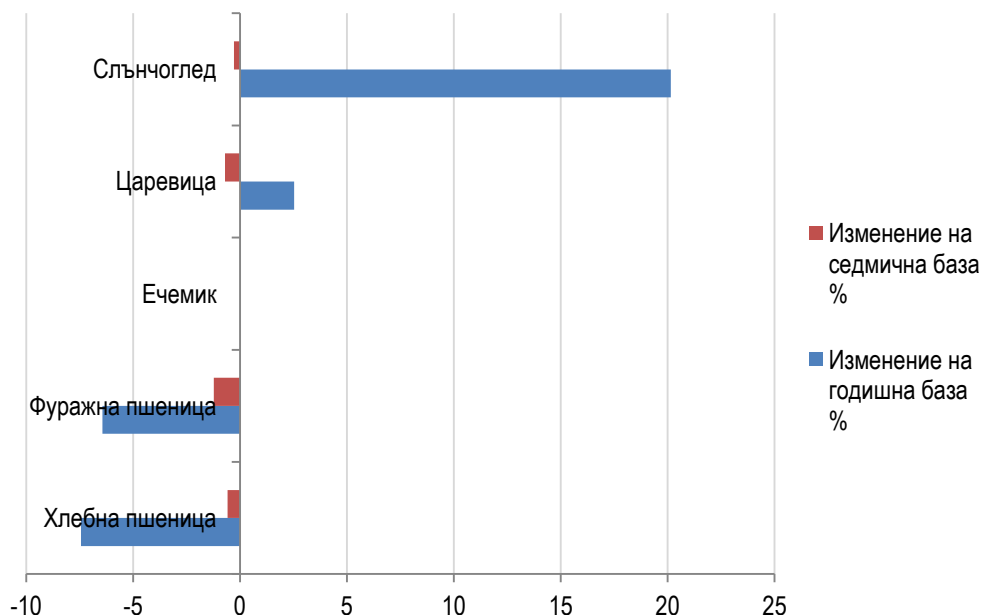
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 11.03.2020 г., лв./тон без ДДС

	13.03.2019	04.03.2020	11.03.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	363	338	336	-7,4	-0,6
фуражна пшеница	342	324	320	-6,4	-1,2
ечемик	*	305	305	-	0,0
царевица	277	286	284	2,5	-0,7
слънчоглед	571	688	686	20,1	-0,3
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 11.03.2020 г.

Сравнявайки с аналогичния период на 2019 г., хлебната пшеница е поевтиняла със 7,4%, а фуражната - с 6,4%. Слънчогледът продължава да се търгува на чувствително по-високи ценови нива спрямо година по-рано – с 20,1%. При царевичката също е налице увеличение на цената, но слабо изразено - с 2,5%.

2.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица се наблюдава леко понижение на средните цени на едро на картофите, оранжерийните и вносните домати на тържищата в страната с между 1,1% и 2,4%. Червеният пипер поскъпва с 3% на седмична база, а цената на ябълките остава без промяна.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 13.03.2020 г., лв./кг

	15.03.2019	06.03.2020	13.03.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,13	0,89	0,88	-22,1	-1,1
домати (оранжерийни)	*	2,25	2,22	-	-1,3
домати (внос)	2,33	2,10	2,05	-12,0	-2,4
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	3,68	3,79	-	3,0
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,02	1,40	1,40	37,3	0,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към момента картофите и вносните домати се търгуват съответно с 22,1% и 12% поевтино отколкото по същото време на миналата година. От друга страна, цената на ябълките е нараснала с 37,3%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 13.03.2020 г.**

